

Υπόθεση C-384/08

Attanasio Group Srl **κατά** **Comune di Carbognano**

(αίτηση του Tribunale amministrativo regionale del Lazio
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Άρθρα 43 ΕΚ και 48 ΕΚ — Περιφερειακή ρύθμιση θεσπίζουσα ελάχιστη υποχρεωτική απόσταση μεταξύ των πρατηρίων διανομής καυσίμων κατά μήκος οδικού δικτύου — Αρμοδιότητα του Δικαστηρίου και αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως — Ελευθερία εγκαταστάσεως — Περιορισμός»

Απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) της 11ης Μαρτίου 2010 I - 2059

Περίληψη της αποφάσεως

1. Προδικαστικά ερωτήματα — Αρμοδιότητα του Δικαστηρίου — Ερώτημα επί διαφοράς που περιορίζεται στο εσωτερικό ενός μόνον κράτους μέλους
(Άρθρο 267 ΣΛΕΕ)

2. *Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων — Ελευθερία εγκαταστάσεως — Διατάξεις της Συνθήκης — Πεδίο εφαρμογής*
(Άρθρα 43 ΕΚ, 48 ΕΚ, 49 ΕΚ και 56 ΕΚ)
3. *Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων — Ελευθερία εγκαταστάσεως — Περιορισμοί*
(Άρθρα 43 ΕΚ και 48 ΕΚ)

1. Σε περίπτωση που, στο πλαίσιο προδικαστικού ερωτήματος, όλα τα στοιχεία της διαφοράς της κύριας δίκης περιορίζονται στο εσωτερικό ενός μόνου κράτους μέλους, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να απαντήσει στο εθνικό δικαστήριο, εφόσον, όσον αφορά εθνική ρύθμιση που προβλέπει υποχρεωτική ελάχιστη απόσταση μεταξύ των πρατηρίων διανομής καυσίμων που βρίσκονται κατά μήκος του οδικού δικτύου, δεν θα έπρεπε ουδώς να αποκλειστεί ότι επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη πλην του επίμαχου κράτους μέλους ενδιαφέρθηκαν ή ενδιαφέρονται να εμπορευθούν καύσιμα εντός του εν λόγω κράτους μέλους.

(βλ. σκέψεις 22-24)

σχετικών με την ελευθερία εγκαταστάσεως διατάξεων Ειδικότερα, εφόσον η δημιουργία τέτοιων πρατηρίων από νομικά πρόσωπα κατά την έννοια του άρθρου 48 ΕΚ προϋποθέτει κατ' ανάγκη την πρόσβαση αυτών στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής για τη σταθερή και συνεχή συμμετοχή στην οικονομική ζωή του κράτους αυτού, ιδίως μέσω της ιδρύσεως πρακτορείων, υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιριών, οι διατάξεις περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, οι οποίες τυγχάνουν εφαρμογής, μόνον εφόσον δεν τυγχάνουν εφαρμογής οι σχετικές με την ελευθερία εγκαταστάσεως διατάξεις, δεν είναι εφαρμοστέες. Εξάλλου, ακόμα και αν υποθεθεί ότι η εν λόγω νομοθεσία έχει περιοριστικά αποτελέσματα σε βάρος της ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων, τα αποτελέσματα αυτά αποτελούν την αναπόφευκτη συνέπεια ενός ενδεχομένου εμποδίου στην ελευθερία εγκαταστάσεως και δεν δικαιολογούν, επομένως, μια αυτοτελή εξέταση της εν λόγω νομοθεσίας σε συνάρτηση με το άρθρο 56 ΕΚ.

2. Εθνική ρύθμιση που προβλέπει υποχρεωτική ελάχιστη απόσταση μεταξύ των πρατηρίων διανομής καυσίμων που βρίσκονται κατά μήκος του οδικού δικτύου πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα των

(βλ. σκέψεις 39-41)

3. Το άρθρο 43 ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 48 ΕΚ, έχει την έννοια ότι ρύθμιση εθνικού δικαίου, η οποία θεσπίζει ελάχιστες υποχρεωτικές αποστάσεις μεταξύ πρατηρίων διανομής καυσίμων κατά μήκος του οδικού δικτύου συνιστά περιορισμό της ελευθερίας εγκαταστάσεως που κατοχυρώνει η Συνθήκη ΕΚ. Ο περιορισμός αυτός δεν είναι μάλλον δυνατό να δικαιολογηθεί από σκοπούς οδικής ασφάλειας, προστασίας της υγείας και του περιβάλλοντος όπως και εξορθολογισμού της παρεχόμενης στους χρήστες υπηρεσίας, στοιχείο η επαλήθευση του οποίου απόκειται στο αιτούν δικαστήριο.

υγείας και του περιβάλλοντος όπως και εξορθολογισμού της παρεχόμενης στους χρήστες υπηρεσίας, εφόσον δεν αποσκοπεί πράγματι στην επίτευξη των σκοπών αυτών με συνέπεια και συστηματικότητα, και, προφανώς, δεν είναι κατάλληλος για την επίτευξη των ως άνω σκοπών χωρίς να υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού αυτού όρια, υπό την επιφύλαξη των επαληθεύσεων στις οποίες οφείλει να προβεί το αιτούν δικαστήριο.

Ειδικότερα, τέτοιου είδους ρύθμιση, η οποία εφαρμόζεται αποκλειστικώς σε νέα πρατήρια και όχι σε πρατήρια που υπήρχαν πριν αυτή τεθεί σε ισχύ, εξαρτά από προϋποθέσεις την πρόσβαση στη δραστηριότητα διανομής καυσίμων. Ευνοώντας κατά τον τρόπο αυτόν τους επιχειρηματίες που ασκούν ήδη δραστηριότητα στο εθνικό έδαφος, μπορεί να αποθαρρύνει, ή ακόμη και να εμποδίσει, την πρόσβαση στην εθνική αγορά επιχειρηματιών προερχόμενων από άλλα κράτη μέλη και συνιστά περιορισμό της ελευθερίας εγκαταστάσεως.

Ο περιορισμός αυτός δεν είναι μάλλον δυνατό να δικαιολογηθεί από σκοπούς οδικής ασφάλειας, προστασίας της

Όσον αφορά τον εξορθολογισμό της παρεχόμενης στους χρήστες υπηρεσίας σκοπό, σκοποί αμιγώς οικονομικής φύσεως δεν μπορούν να αποτελέσουν λόγους γενικού συμφέροντος που δικαιολογούν περιορισμό θεμελιώδους ελευθερίας η οποία διασφαλίζεται από τη Συνθήκη. Εξάλλου, ακόμη και αν υποθεθεί ότι ο σκοπός αυτός είναι δυνατό να θεωρηθεί, ως αναγόμενος στην προστασία των καταναλωτών, ότι συνιστά επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος και όχι λόγο αμιγώς οικονομικής φύσεως, είναι δύσκολο να διαγνωσθεί κατά ποιον τρόπο η ρύθμιση αυτή είναι δυνατό να προστατέψει τους καταναλωτές ή να τους εξασφαλίσει οφέλη. Αντιθέτως, παρεμποδίζοντας την είσοδο νέων επιχειρηματιών στην αγορά, τέτοιου είδους ρύθμιση ευνοεί μάλλον τη θέση των

ήδη υφιστάμενων επιχειρηματιών στο εθνικό έδαφος, χωρίς οι καταναλωτές να αντλούν από το γεγονός αυτό πραγματικά πλεονεκτήματα. Εν πάση περιπτώσει, η ως άνω ρύθμιση βαίνει κατά πάσα πιθανότητα πέραν του αναγκαίου για την επίτευξη ενός ενδεχόμενου σκοπού προστασίας των καταναλωτών, στοιχείο η επαλήθευση του οποίου απόκειται,

εφόσον κριθεί αναγκαίο, στο αιτούν δικαστήριο.

(βλ. σκέψεις 45, 51, 52, 55-57 και διατακτ.)